

Arbetsmarknadsförvaltningen

Arbetsmarknadsnämnden

Handläggare:
Eva Hellstrand

Rapport från avtalsuppföljning/uppdragsuppföljning inom vuxenutbildningen 2019

Beslut

Arbetsmarknadsnämndens föreslås besluta

att lägga informationen till handlingarna.

Bakgrund

Arbetsmarknadsförvaltningen genomför varje vår uppföljande möten med kommunens olika utbildningsanordnare inom vuxenutbildning. På mötena med extern regi har från huvudmannens sida strateg samt rektor för externt upphandlad utbildning deltagit. På motsvarande sätt har strateg samt vuxenutbildningschef deltagit i möten med kommunens egen regi.

I årets uppföljning varierade innehållet något utifrån vad som bedömts som behov hos olika utbildningsanordnare. Gemensamma delar handlade i huvudsak om kunskapsresultat, lärarbehörighet och arbete med planen mot kränkande behandling.

Uppföljningarna dokumenteras i särskilda minnesanteckningar för varje möte och läggs in i kommunens ärendehanteringssystem.

Följande anordnare/skolenheter var kallade och deltog i uppföljningen:

Hermods, sfi samt grundläggande och gymnasial vuxenutbildning

Kompetensutvecklingsinstitutet (KUI), gymnasial vuxenutbildning, grundläggande utbildning, viss sfi

Lernia, sfi samt grundläggande och gymnasial vuxenutbildning (från och med 2019 ges inga kurser på grundläggande och gymnasial nivå inom Lernia)

Vuxenutbildningen Linné, allmänna ämnen och Lärvux

Vuxenutbildningen Linné, sfi samt svenska som andraspråk på grundläggande nivå

Vuxenutbildningen Linné, Ekeby och Jälla, yrkesämnen i egen regi

Utbildning- och jobbcener Boländerna, vårdutbildning i egen regi

Förvaltningen har även genomfört särskilda uppföljningar inom lärlingsutbildning, distansutbildning samt genomfört lektionsbesök och intervjuer inom utbildning i egen regi som i olika grad behandlats på uppföljningsmötena.

Kunskapsresultat

I kallelsen till mötena var det angivet vilka kunskapsresultat som efterfrågades. För resultaten för grundläggande och gymnasial teoretisk nivå handlade det om betyg på kurser i Svenska/SVA (Svenska som andraspråk), matematik och engelska. För gymnasiala yrkeskurser skulle resultaten för de tre kurser som haft flest elever redovisas. För sfi gällde det kursbetyg matchat med betyg på nationella prov. För Lärvox efterfrågades antal intyg och betyg som utfärdats.

Resultaten skulle enligt kallelsen skickas in en vecka innan för att kunna få en bra diskussion under själva mötet. Till mötet efterfrågades också en analys av resultaten från utbildningsanordnaren. Här följer några korta sammanfattande kommentarer över resultaten som avser kurser avslutade under 2018.

Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning

I redovisade kurser på grundläggande nivå på **Hermods** är andelen godkända betyg mellan 81 och 100 % för 2018. Förklaring till de bra resultaten enligt Hermods är bland annat anpassad kursintroduktion, språkanpassning i kursen m m. Lokalt har man också arbetat med stödåtgärder t ex resurser inom elevhälsa och tagit upp att elevernas behov är en angelägenhet för hela skolan där alla kan bidra på olika sätt

På gymnasial nivå är resultaten bra i SVA 1 (91 % godkända betyg), men sämre i Svenska 1, 62 % godkända och väldigt många klarar inte kursen i Matematik 1, endast 48 % godkända betyg. Matematikresultaten var även svaga 2017 med 50 % godkända betyg. På avtalsuppföljningen nämnde Hermods flera planerade åtgärder både på nationell nivå och lokalt för att förbättra resultaten, bl a genom att utveckla lärarnas bedömning och återkoppling till elever, språkanpassning m m. Förvaltningen ställer krav på Hermods att redovisa vilka effekter arbetet med att höja matematikresultaten får utifrån en handlingsplan. Samma krav ställs även på en handlingsplan för att höja resultaten i Svenska 1.

På grundläggande nivå på **Lernia** var redovisade resultat bra med minst 90 % godkända betyg på redovisade kurser, vilket enligt Lernia bl a kan ha berott på flexibla längder på kurserna, t ex att eleven gått ett par veckor extra (innebär en annan studietakt), utformningen bedöms från individ till individ. När det gäller gymnasial nivå var de redovisade resultaten något sämre gällande Matematik 1 och Engelska 5 (67 % respektive 72 % godkända betyg) jämfört med övriga betyg på Lernia. En orsak enligt Lernia är bristande förkunskaper och låg språklig nivå på svenskan. Individuella anpassningar har här hjälpt en del elever.

För yrkeskurser redovisades resultat mellan 97 % och 100 % godkända på Praktisk ellära, Elkraftteknik och Mekatronik.

Redovisade resultat på grundläggande nivå på **Vuxenutbildningen Linné** är särskilt bra för SVA med cirka 90 procent godkända betyg. Resultaten i matematik var något sämre med 77 % godkända betyg på grundläggande nivå. På gymnasial nivå var andel godkända betyg i matematik 1 också lägre än övriga resultat, 76 %

På den gymnasiala nivån inom Vuxenutbildningen Linné har resultaten blivit lite bättre enligt rektor. Stödfunktionerna har varit viktiga här och lärarna upplever att de själva blivit bättre på att undervisa olika elever. Ett samarbete angående betyg och bedömning pågår tillsammans med SPSM (Specialpedagogiska skolmyndigheten).

Egen regis yrkeskurser fanns under 2018 på Linné, Ekeby och Jälla. Nästan alla elever fick godkända betyg på redovisade kurser.

Från **KUI** begärdes en kompletterande redovisning förra året utifrån de svaga resultaten i kursen Medicin 1. Resultaten för medicinkursen har också förbättrats med 86 % godkända betyg 2018. En stor anledning till detta är enligt KUI det interaktiva läromedel som byggs upp med bl a särskilda fall – case. Kurserna i Hälsoped 1 och Specialped 1 visar också mycket bra resultat (91 % resp 96 % godkända). Resultaten gällande Svenska 1 på gymnasial nivå är något sämre, 71 % godkända.

Sfi

Inom sfi ska det normalt inte finnas några elever som inte blir godkända efter avslutad kurs. Eleverna går kvar tills de är kunskapsmässigt redo för det nationella provet som är ett slags slutprov. De nationella provens resultat ska vara vägledande i betygsättningen. Det innebär att det generellt sett inte ska vara alltför stora avvikelser mellan satta betyg på kursen och resultaten på de nationella proven.

På uppföljningsmötena med kommunens sfi-utbildare diskuterades samstämmigheten mellan kursbetyg och provresultat. En viktig fråga är vad det kan bero på att flera elever fått ett F på det nationella provet trots att det ska vara ett prov eleven ska göra när läraren bedömer att eleven har tillräckliga kunskaper. Från Lernia begärdes en handlingsplan för att säkerställa kvalitén i bedömningen av sfi.

Lärvux

Betyg har satts under 2018 bl a inom ämnena/kurserna Engelska, Svenska samt Hälsa, friskvård och människokroppen När det gäller Lärvux resultat funderar rektor på vad resultaten säger eftersom det inte finns några normerande prov på samma sätt som för andra skolformer. Rektor kommer även att involvera SPSM när det gäller betyg och bedömning på Lärvux.

Läraryrket

Förvaltningen följer läraryrket med hjälp av enheten förvaltningsservice. Kontroller görs gentemot Skolverkets uppgifter om läraryrket och rapportering beställs två gånger om året i mars och november. Under avtals/uppdragsuppföljningen behandlades utbildningsläget för de lärare som enligt uppföljningen inte har legitimation för rätt skolform. Krav är att alla lärare som inte har läraryrket ska utbilda sig mot behörighet och skaffa legitimation. Det innebär att en lärare som inte vill utbilda sig vidare mot legitimation heller inte får vara kvar som lärare i vuxenutbildningen i Uppsala kommun. I uppföljningen från förvaltningsservice under våren redovisas precis som förra året störst problem med behörigheten inom sfi hos Lernia. För att klara legitimationskraven pågår och planeras vidareutbildning för lärarna. För lärare inom yrkesämnen krävs inte läraryrket. Dock har ett antal yrkeslärare inom vuxenutbildningen i Uppsala det ändå.

Planer mot kränkande behandling

Under våren har skolornas planer mot kränkande behandling samlats in och lagts ut på utförarnas sida samt på arbetsmarknadsnämndens sida i kommunens webbportal. Det finns fortfarande förbättringar att göra i planerna när det gäller kartläggning av eventuella kränkningar och den röda tråden mellan kartläggning – åtgärder – och nya mål. Detta har behandlats i samband med arbetet med kvalitetsrapporter, men dessa centrala och konkreta delar i planerna saknas fortfarande i stor utsträckning. Förvaltningen reflekterar även över att det finns så få anmälningssärenden angående kränkande behandling som rapporteras till huvudman (enligt skollagen kap 6) och kommer eventuellt att följa upp frågorna vidare under hösten.

Förändringar i ledningen inom extern verksamhet

Inom Lernia har förändringar skett inom den lokala ledningen. Mikael Östh har godkänts som ny utbildningsansvarig för Lernias yrkesutbildningar i Uppsala. Anna Li Zayas Danielsson kvarstår som ansvarig för Lernias sfi-utbildning, men övergår till tjänst som rektor hos den nyligen upphandlade utbildningsanordnaren Alpha CE under hösten.

Uppföljning av lärlingsutbildning och utbildningar på distans

Förvaltningen har sedan förra avtalsuppföljningen intervjuat elever, lärare samt utbildningsansvarig/rektor för lärlingsutbildningar (Lernia, KUI och Ekeby) och vissa distansutbildningar (KUI och Hermods).

Uppföljningarna har sammanställts i rapporter med positiva omdömen samt områden som anordnaren behöver utveckla. För vissa delar har handlingsplaner för att åtgärda brister begärts in.

Lärlingsutbildningar

Utvecklingsområden för Lernia handlade bl. a om att skolan behöver utveckla formen för lärling tillsammans med arbetsplatsen så att handledare/lärare/elev vet vad som krävs av denne, utveckla konceptet med schema, betygsättning och lärande där både handledare, elever och lärare samverkar, att säkerställa tillgången till lärlingsplatser m.m.

För KUI visade uppföljningen t ex att information och rutiner om bl a roller och ansvar inom lärlingsutbildningen fungerar internt på skolan behöver säkerställas, att informationen till elever kring lärling som utbildningsform behöver förbättras samt säkerställa att alla elever förstår hur betyg sätts i denna studieform.

På Ekeby behöver skolan bland annat reflektera över hur utbildningen utförs mer strukturellt, lärlingsmodellen behöver definieras och ansvarsområden för rektor/lärare/lärlingselev samt handledare bör ses över. Brister konstaterades i uppföljningen av utbildningen från skolan och kravet på handledarutbildning för de lärlingsplatser som tar emot en lärlingselev behöver tydliggöras. Resultatet av uppföljningen av lärlingsutbildning på Ekeby diskuterades även med rektor på uppdragsuppföljning och en stor utmaning framkom gällande tillgång till utbildade lärare inom yrkesområdet.

Distansutbildningar

Distansutbildningen på KUI behöver utvecklas bl a med fler alternativ till handledning i realtid och bättre möjlighet till samverkan mellan elever som läser på distans. Lärare upplever att språksvaga elever är ett mycket stort problem och här behöver insatser göras för att bättre integrera kunskaper i svenska språket och yrkesämnen i utbildningen.

Utvecklingsområden hos Hermods är till viss del desamma som hos KUI, men uppföljningen tog också upp mycket höga avbrottsiffror samt att yrkesutbildningarna behöver utvecklas med systematik gällande APL (bl a avseende anskaffning av platser, handledning och uppföljning) samt att Hermods behöver se till att yrkesråd finns för yrkesutbildningarna på distans.

Besök inom egen regi

Under mars genomfördes särskilda tillsynsbesök inom egen regi. De enheter som besöktes var sfi/svenska som andra språk och allmänna ämnen på Vuxenutbildningen Linné, sfi-bas i Gottsunda samt vårdutbildningen på Utbildnings- och jobbcenter Boländerna. Intervjuer genomfördes med elever och lärare. Ett samlat intryck var lugna studiemiljöer, men elever och lärare uttryckte också olika önskemål gällande bl a stöd i studierna och längre kurstid.

Arbetsmarknadsförvaltningen

Lena Winterbom
Direktör